

Bryssel den 4.11.2019
COM(2019) 562 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförande av förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden, inbegripet en rapport om kommissionens utövande av befogenheten att anta delegerade akter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 599/2014 av den 16 april 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförande av förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden, inbegripet en rapport om kommissionens utövande av befogenheten att anta delegerade akter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 599/2014 av den 16 april 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden

1. INLEDNING

Enligt artikel 23.3 i förordning (EG) nr 428/2009 (nedan kallad *förordningen*) ska kommissionen lägga fram en årlig rapport inför Europaparlamentet om ”den verksamhet som bedrivits, de undersökningar som gjorts och de samråd som hållits av samordningsgruppen för produkter med dubbla användningsområden” (nedan kallad *samordningsgruppen*). Enligt artikel 25.2 i förordning (EG) nr 428/2009 ska kommissionen även vart tredje år lägga fram en ”heltäckande rapport om genomförandet med bedömning av genomförandets konsekvenser” för Europaparlamentet och rådet. I artikel 25.3 fastställs att särskilda avsnitt i rapporten ska behandla verksamheten inom samordningsgruppen för produkter med dubbla användningsområden, införandet av ett säkert och krypterat system för utbyte av information mellan medlemsstaterna och kommissionen samt genomförandet av artikel 15.1 och 15.2 om uppdatering av kontrollförteckningar och artikel 24 om nationella påföljder vid överträdelser av förordningen. Mot denna bakgrund började kommissionen 2013 att offentliggöra årliga rapporter om exportkontroll och konstaterade i sitt meddelande *Översyn av systemet för exportkontroll*¹ 2014 att offentliggörande av rapporter och icke-känslig kontrollinformation är avgörande åtgärder för att öka öppenheten och förbättra aktörernas regelefterlevnad och förmåga att genomföra kontroller.

I syfte att säkerställa regelbundna uppdateringar i rätt tid av den gemensamma förteckningen över produkter med dubbla användningsområden i överensstämmelse med de skyldigheter och åtaganden som medlemsstaterna har inom ramen för de internationella exportkontrollsystemen, delegerades även till kommissionen, genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 599/2014² av den 16 april 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden, befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) med avseende på ändring av bilaga I till förordning (EG) nr 428/2009 inom tillämpningsområdet för artikel 15 i den förordningen. Befogenheten att anta delegerade akter gavs till kommissionen för en period av fem år, och i artikel 23a fastställs att ”[k]ommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden”.

¹ COM(2014) 244 final, 24.4.2014.

² EUT L 173, 12.6.2014, s. 79.

Denna rapport, som utarbetats av kommissionen med bidrag från medlemsstaterna³ i samordningsgruppen, ger information om genomförandet av förordningen under 2018 och inkluderar aggregerade uppgifter om exportkontroll för 2017.

2. SYSTEMETS OCH REGELVERKETS UTVECKLING

2.1 Översyn av systemet för exportkontroll

Lagstiftningsprocessen för modernisering av EU:s exportkontroll, som inleddes 2016 genom Europaparlamentets och rådets granskning av kommissionens förslag⁴, fortsatte 2018 genom Europaparlamentets antagande av en rapport och ståndpunkt den 17 januari 2018. Europaparlamentets ståndpunkt omfattar 101 ändringsförslag, vilket visar på parlamentets breda stöd för mer harmoniserade och effektiva kontroller i syfte att anpassa EU:s exportkontrollsystem till nya hot i samband med it-övervakningsteknik och samtidigt ta hänsyn till mänskliga rättigheter inom ramen för den övergripande strävan efter en mer ansvarsfull och värdebaserad handel samt ett "EU som skyddar". Rådet fortsatte sin granskning av förslaget under 2018.

Kommissionen har genomfört en rad riktade samråd och haft kontakt med viktiga berörda parter inom industrin och det civila samhället under 2018. Framför allt anordnades ett forum om exportkontroll den 13 december 2018 tillsammans med det österrikiska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd, för att utbyta åsikter med berörda parter inom industrin och det civila samhället⁵.

2.2 Ändringar av förordning (EG) nr 428/2009

Enligt artikel 25.3 c och d ska kommissionen rapportera om genomförandet av artikel 15.1 och 15.2 avseende uppdatering av bilagorna I och IV till förordningen. Bilaga I till förordningen ändrades en gång under rapporteringsperioden. Genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1922 av den 10 oktober 2018⁶ uppdaterades EU:s kontrollförteckning i bilaga I, och infördes mer än 200 ändringar som överenskommits i anslutning till de multilaterala exportkontrollordningarna 2017 (de flesta var ändringar som överenskommits vid Wassenaar-arrangemangets plenarmöte 2017, varav många var redaktionella ändringar). Förordningens bilagor II och IV uppdaterades också i enlighet med ändringarna i bilaga I.

I EU:s kontrollförteckning för 2018 infördes nya kontroller för elektrooptiska modulatorer (3A001.i), "maskskivor" (substrate blanks) konstruerade för tillverkning av integrerade kretsar (3B001.j) och utläsningskretsar (ROIC) för fokalplansmatriser (6A002.f). Å andra sidan togs kontrollerna bort för robotar med 3-dimensionell bildbehandling (2B007.a), teknik för enheter för numerisk styrning (2E003.b) och generatorer för verktygsmaskinens instruktioner (2E003.d), och kontrollfrihet införs för uppdaterings- eller uppgraderingsprogram för program som inte är intrångsprogram (4D004), teknik för "information om sårbarheter" och "hantering av cyberincidenter" (4E001) samt höghastighetsfilmkameror och mekaniska kameror (6A003.a) I EU:s kontrollförteckning för 2018 finns även ändringar av kontrollerna för mät- och inspektionsutrustning (2B006), marina

³ Några medlemsstaters behöriga myndigheter offentliggör också rapporter om handeln med produkter med dubbla användningsområden.

⁴ Kommissionens förslag till en förordning (COM(2016) 616 final) finns tillgängligt på <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1476175365847&uri=CELEX:52016PC0616>

⁵ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157562.pdf

⁶ EUT L 319, 14.12.2018, s. 1.

gasturbinmotorer (9A002), markbaserad utrustning för kontroll av rymdfarkoster (9A004) samt för maskiner för tryckvalsning (2B109) för produktion av missiler, satellitbaserade navigationssystem (7A105), som omfattar regionala såväl som globala system, och turbojet- och turbofläktmotorer (9A101).

Ett övergripande meddelande om ändringar offentliggjordes som vägledning, med en översikt över alla tekniska ändringar i EU:s kontrollförteckning för 2018 för produkter med dubbla användningsområden⁷. Den nya uppdaterade och konsoliderade EU-kontrollförteckningen gäller från och med den 15 december 2018, vilket möjliggör för EU att fullgöra sina internationella åtaganden när det gäller exportkontroll och att hjälpa EU:s exportörer när det lättas på kontrollparametrarna.

Kommissionen antog den 19 december 2018 även ett förslag⁸ om ändring av förordningen som en del av ett åtgärds paket inom ramen för en beredskapsplan för vissa sektorer i den händelse Förenade kungariket skulle lämna EU utan ett utträdesavtal. Genom förslaget läggs Förenade kungariket till bland destinationerna i EU001 i syfte att undvika oproportionerliga störningar i handeln och en alltför stor administrativ börda i samband med EU:s export av produkter med dubbla användningsområden, samtidigt som man skyddar säkerheten i unionen och internationellt.

2.3 Nationella genomförandeåtgärder

Förordningen är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater. Medlemsstaterna ska dock vidta vissa åtgärder för att genomföra särskilda bestämmelser, och information om de åtgärderna ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Informationsmeddelandet av den 20 augusti 2016⁹ ger en översikt över de åtgärder som vidtagits av medlemsstaterna. Det rörde sig exempelvis om utökad förmedlings- och transiteringskontroll, utökad kontroll av icke-förtecknade produkter av hänsyn till den allmänna säkerheten och de mänskliga rättigheterna, införande av nationella generella exporttillstånd, kontroller av överföring inom EU för icke-förtecknade produkter samt information om nationella exportkontrollmyndigheter. Nya åtgärder rapporterades även av medlemsstaterna under 2018: Italien antog lagstiftningsdekret nr 221 av den 15 december 2017, som uppdaterar de nationella bestämmelserna i enlighet med förordning (EG) nr 428/2009, och Luxemburg antog en lag om exportkontroll den 27 juni 2018. Det bör även noteras att Nederländerna antog en vägledning om export av molntjänster den 23 oktober 2018.

I artikel 24 i förordningen anges följande: ”Varje medlemsstat ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa en korrekt tillämpning av samtliga bestämmelser i denna förordning. Den ska särskilt fastställa påföljder vid överträdelser av bestämmelserna i denna förordning eller av de bestämmelser som antas för dess tillämpning. Dessa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.” Enligt artikel 25.3 e ska kommissionens rapporter innehålla ett särskilt avsnitt som behandlar ”vilka åtgärder medlemsstaterna vidtagit i enlighet med artikel 24 och anmält till kommissionen i enlighet med punkt 1 i den här artikeln”. Bilagan till denna rapport innehåller en förteckning över sådana åtgärder som rapporterats till kommissionen.

⁷ Sammanfattningen finns tillgänglig på http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/december/tradoc_157585.pdf

⁸ EUT L 85 I, 27.3.2019, s. 20. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/496 antogs den 25 mars 2019 (EUT L 85 I, 27.3.2019).

⁹ EUT C 304, 20.8.2016, s. 3.

3. VERKSAMHETEN I SAMORDNINGSGRUPPEN FÖR PRODUKTER MED DUBBLA ANVÄNDNINGSMOMRÅDEN

Enligt artikel 23.3 i förordningen ska kommissionen lägga fram en årlig rapport inför Europaparlamentet om den verksamhet som bedrivits, de undersökningar som gjorts och de samråd som hållits av samordningsgruppen, som består av experter från kommissionen och medlemsstaterna och ska behandla frågor som rör tillämpningen av exportkontroller i syfte att praktiskt förbättra deras enhetlighet och effektivitet i hela EU. Enligt artikel 25.3 a ska även de särskilda avsnitten i rapporten behandla "samordningsgruppen för produkter med dubbla användningsområden och dennas verksamhet".

Samordningsgruppen höll sju möten under rapporteringsperioden och fungerade därmed som ett forum för samråd om ett antal aktuella frågor gällande genomförandet av förordningen. Experter från samordningsgruppen deltog också i ett tekniskt seminarium som ett led i förberedelserna inför Förenade kungarikets utträde ur EU.

3.1 Samråd om genomförandefrågor – allmänna informationsutbyten

Samordningsgruppen anordnade *allmänna informationsutbyten om exportkontrollfrågor*, bland annat till stöd för moderniseringen av EU:s exportkontroller. Samordningsgruppen granskade *genomförandet av (övergripande) kontroller av slutanvändning* i syfte att identifiera gemensamma drag i de nationella strategierna och genomförde en undersökning av *nationella metoder när det gäller giltigheten hos tillstånd*, som visade på variationer mellan de nationella metoderna i denna fråga.

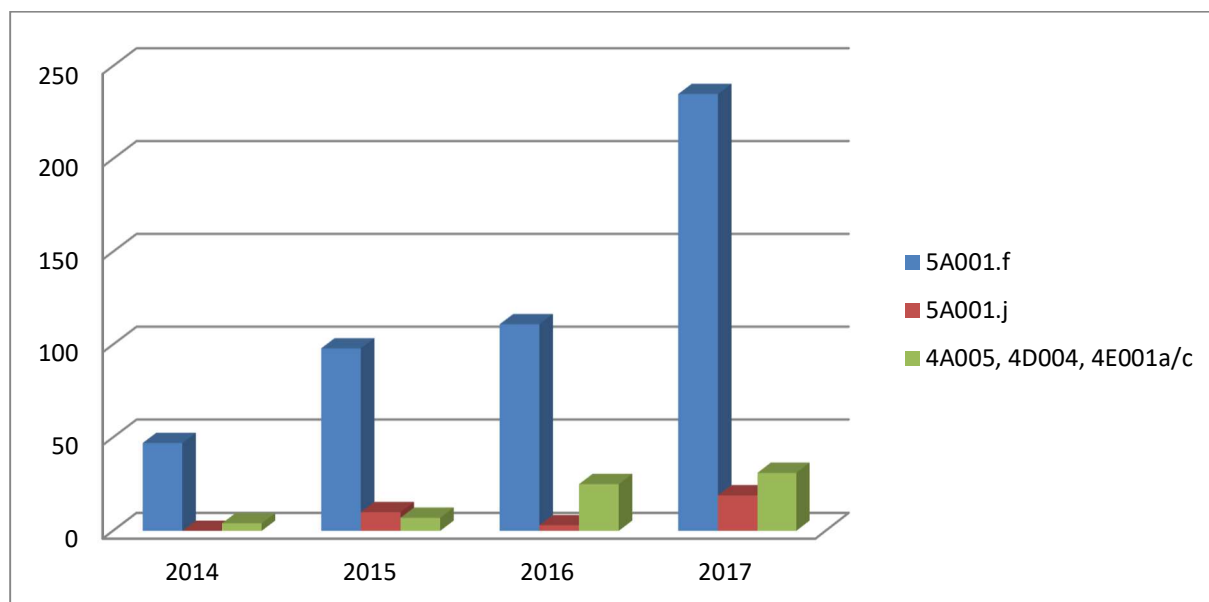
Samordningsgruppen diskuterade det ståndpunktsdokument som lagts fram av förbundet för europeiska forskningsuniversitet (LERU, en sammanslutning av 23 ledande forskningsintensiva universitet i Europa, <https://tinyurl.com/LERU-Dual-Use>), i vilket man beskriver de viktigaste farhågorna inom den akademiska sektorn när det gäller förordningens genomförande. Samordningsgruppen diskuterade även olika alternativ för att ta fram vägledning för att stödja en enhetlig och effektiv tillämpning av kontroller av forskning med dubbla användningsmöjligheter.

Samordningsgruppen utbytte information om *nationella genomförandeåtgärder* och inledde förberedelserna för att uppdatera det relevanta informationsmeddelandet mot bakgrund av de nationella åtgärder som Italien och Luxemburg anmält.

Samordningsgruppen granskade metoden och strategin för uppgiftsutbyte och gjorde en *sammanställning av tillståndsuppgifter* baserad på 2017 års uppgifter, i syfte att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna och öka allmänhetens insyn i EU:s exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden (de aggregerade uppgifterna för EU 2017 har legat till grund för arbetet med denna årliga rapport om exportkontroll).

Mot bakgrund av diskussionen om kontroll av it-övervakningsprodukter genomförde samordningsgruppen ett *informationsutbyte om tillämpningen av kontrollerna av it-*

övervakningsteknik under 2017. Uppgifterna visar ett ökande men begränsat antal tillstånd (285 tillstånd 2017). Under samma period gjordes 34 avslag för it-övervakningsprodukter¹⁰.

Samordningsgruppen övervakade verksamheten inom expertgruppen för övervakningsteknik. Expertgruppen hade ett sammanträde 2018 och övervakade relevant utveckling av politik och teknik, såg över trender för tillstånd och avslag samt tillhandahöll expertis till stöd för lagstiftningsprocessen för modernisering av EU:s exportkontroll och för de tekniska diskussionerna inom ramen för den multilaterala exportkontrollordningen Wassenaar.

3.2 Tekniskt informationsutbyte – genomförandefrågor

- ***Stöd i samband med uppdateringar av EU:s kontrollförteckning***

Samordningsgruppen rådfrågades och gav sitt stöd vid utarbetandet av kommissionens delegerade förordning om uppdatering av EU:s kontrollförteckning i bilaga I till förordning (EG) nr 428/2009. Nationella experter samt observatörer från Europaparlamentet deltog i ett särskilt sammanträde i samordningsgruppen den 17 maj 2018 och presenterade de viktigaste förändringarna i kontrollförteckningen. Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1922 antogs den 10 oktober 2018 och offentliggjordes den 14 december 2018¹¹.

- ***Tekniskt informationsutbyte om särskilda genomförandefrågor***

En virtuell arbetsgrupp om kärnteknikkontroller, under Sveriges ordförandeskap, genomförde en *teknisk bedömning av kontrollparametrar för särskilda kärntekniska produkter*, och samordningsgruppen ställde sig bakom dess förslag att inkludera anmärkningen rörande kärnteknisk programvara i 2018 års EU-förteckning över produkter med dubbla användningsområden. Samordningsgruppen gav också sitt stöd för fortsatta diskussioner om särskilda kontrollparametrar för till exempel 0A001 (kärnreaktorer) och 0B001 (anläggning

¹⁰ 20 avslag gjordes 2017 för utrustning för inhämtning eller störning av mobil telekommunikation, ett utfärdades för system för övervakning av kommunikation via internetprotokollnät (IP-nät) och 13 för intrångsprogram.

¹¹ EUT L 319, 14.12.2018, s. 1.

för separation av isotoper ur naturligt uran, utarmat uran eller särskilt klyvbart material m.m.) för att försöka harmonisera tolkningen av dessa kontroller.

Samordningsgruppen ställde sig även bakom skapandet av en teknisk expertgrupp om kontroll av salter som utgör prekursorer för kemiska vapen, och stödde de tekniska förberedelserna av EU:s ståndpunkt i denna fråga i den relevanta multilaterala exportkontrollordningen.

Samordningsgruppen höll ett gemensamt sammanträde med tillstånds- och tullexperter den 12 oktober 2018 för att genomföra en teknisk granskning av vissa tullrelaterade bestämmelser, bland annat i fråga om definitionen av exportör, mottagare och uppgifter om slutanvändare som anges på export- och tulldeklarationer för export av produkter med dubbla användningsområden och om jämförelsetabellens funktion för tullmyndigheternas riskurval.

3.3 EU:s riktlinjer för exportkontroll av produkter med dubbla användningsområden

Samordningsgruppen inrättade en teknisk expertgrupp om riktlinjer för interna efterlevnadsprogram. Expertgruppen höll fyra möten – den 29 januari, 1 mars, 7 maj och 30 november – och genomförde ett offentligt samråd om ett utkast till vägledning om interna efterlevnadsprogram i september–november 2018. Man fick totalt 169 svar från branschorganisationer och exportörer i 23 EU-medlemsstater. Synpunkterna från branschorganisationerna granskades av experterna i expertgruppen, och utkastet till vägledning presenterades för berörda parter vid forumet om exportkontroll den 13 december 2018. Vägledningen förväntas antas under 2019.

3.4 Elektroniskt utbyte av information mellan behöriga myndigheter

Enligt artikel 25.3 b ska kommissionen rapportera om ”genomförandet av artikel 19.4” och ”om hur långt man kommit med installeringen av det säkra och krypterade system för utbyte av information mellan medlemsstaterna och kommissionen”. Med stöd av samordningsgruppen fortsatte kommissionen utvecklingen av e-systemet för produkter med dubbla användningsområden, som är ett säkert och krypterat elektroniskt system som kommissionen tillhandahåller för att stödja ett förbättrat informationsutbyte mellan exportkontrollmyndigheterna och kommissionen. Samordningsgruppen godkände under 2018 specifika förbättringar av systemet och utvecklade funktioner som stöder *meddelanden om avslag i enlighet med artikel 13.5 i förordning (EG) nr 428/2009 och bilaterala samråd mellan behöriga myndigheter i enlighet med artikel 11 och artikel 13.5 i förordningen*. Andra mindre uppdateringar av systemet gjordes, bland annat en uppdatering av produktförteckningen i december 2018 för att återspegla *2018 års uppdatering av EU:s kontrollförteckning* enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1922.

Samordningsgruppen fortsatte också sitt stöd för utvecklingen av en ”elektronisk plattform för tillståndsgivning”, som är frivillig att använda för de behöriga myndigheterna, genom en särskild teknisk expertgrupp. Den tekniska expertgruppen sammanträdde två gånger efter genomförbarhetsstudien 2017 – den 14 mars och den 13 september 2018 – och tillhandahöll fortsatt stöd till pilotprojektet för elektronisk tillståndsgivning. ”Front office”-prototypen var klar för testning av de behöriga myndigheterna i slutet av 2018, medan ”back office”-prototypen var under utveckling. Italien, Lettland, Rumänien och Grekland deltog i

pilotprojektet. Projektet presenterades för berörda parter i samband med forumet om exportkontroll den 13 december 2018. Vid slutet av 2018 hade 13 medlemsstater infört system för elektronisk tillståndsgivning.

3.5 EU:s expertpool för produkter med dubbla användningsområden

Under 2018 fortsatte EU:s expertpool för produkter med dubbla användningsområden vid kommissionens gemensamma forskningscentrum och experter som ställts till förfogande av medlemsstaterna att ge stöd till behöriga myndigheter som bett om råd i anslutning till konkreta tillståndsärenden. Sammanlagt gavs under rapporteringsperioden tio tekniska råd om varuklassificering till sex behöriga myndigheter.

3.6 Genomförande och efterlevnad

Samordningsgruppen utbytte information om genomförande och efterlevnad av kontroller. EU:s exportkontrollnätverk, som utgörs av personal i medlemsstaternas behöriga myndigheter och kommissionen, bestod enligt tillgängliga uppgifter av mer än 300 personer 2018. I fråga om efterlevnad registrerades 120 överträdelser av exportkontrollbestämmelserna 2017, och 130 administrativa sanktioner och två straffrättsliga påföljder tillämpades av nationella brottsbekämpande myndigheter.

3.7 Kapacitetsuppbyggnad

Under 2017 fortsatte kommissionens gemensamma forskningscentrum med de tekniska seminarier som anordnas tillsammans med det amerikanska energiministeriet, och höll det tionde seminariet den 23–24 maj 2017 vid Världstullorganisationens huvudkontor i Bryssel, Belgien. Evenemanget besöktes av tjänstemän som beviljar tillstånd och tekniska experter från exportkontrollmyndigheter samt av exportörer, den akademiska världen och forskningsorganisationer. Bland annat diskuterades utmaningar i samband med genomförandet av övergripande kontroller och med att länka samman tullnomenklaturnummer med exportkontrollförteckningar.

Under 2018 stödde samordningsgruppen arrangemanget av ett *EU-seminarium om ”intern” kapacitetsuppbyggnad*, som kommissionens gemensamma forskningscentrum anordnade i Ispra (Italien) den 6–7 mars 2018. Samordningsgruppen stödde även forskningscentrumets arrangemang av ett *tekniskt seminarium, som anordnades tillsammans med den amerikanska myndigheten National Nuclear Security Administration (NNSA)* den 18–19 september 2018, även detta i Ispra.

Kommissionens gemensamma forskningscentrum presenterade en exportkontrollhandbok för kemikalier som fastställer korrelationskoder för kemikalier (klassificeringsnummer för exportkontroll, tullnomenklaturnummer, CAS-nummer och kemiskt namn) i EU:s olika handelsbestämmelser.

3.8 Transparens och dialog med industrin och den akademiska världen

Samordningsgruppen stödde anordnandet av ett forum om exportkontroll den 13 december 2018 i Bryssel med branschorganisationer och organisationer i det civila samhället. Vid forumet diskuterades genomförandet av EU:s exportkontroller och lagstiftningsprocessen för

att modernisera dem. Kommissionen och de behöriga myndigheterna anordnade eller deltog i sammanlagt mer än 180 informationsevenemang för industrin under 2018.

Samordningsgruppen tog också fram dokumentation till stöd för exportörernas genomförande av bestämmelserna. Framför allt sammanfattas i informationssyfte ändringarna av texten i EU:s kontrollförteckning enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1922 i ett övergripande meddelande om ändringar.

4. EU:S EXPORTKONTROLL – NYCKELTAL

Det är svårt att få fram tillförlitliga uppgifter om den samlade exporten av produkter med dubbla användningsområden (inbegripet produkter med dubbla användningsområden som inte är upptagna i förteckningen), eftersom det inte finns någon ekonomisk sektor med motsvarande definition. Kommissionen och medlemsstaterna samlar dock in uppgifter som möjliggör ungefärliga uppskattningar av exporten av produkter med dubbla användningsområden som, å ena sidan, baseras på tillståndsuppgifter som samlas in av behöriga myndigheter och, å andra sidan, på statistik för tullvaror som inbegriper produkter med dubbla användningsområden. Uppskattningar av 2017 års exportuppgifter redovisas nedan. Det bör noteras att de uppskattningar som redovisas nedan inte omfattar tjänster och immateriell tekniköverföring i samband med handeln med varor med dubbla användningsområden.

4.1 EU:s handel med produkter med dubbla användningsområden: produkter och destinationer

Under 2018 tillämpades förordningen främst på export av cirka 1 846 produkter med dubbla användningsområden som förtecknas i bilaga I (EU:s kontrollförteckning) och klassificeras i tio kategorier (diagram 1). Dessa produkter med dubbla användningsområden avser cirka 1 000 tullvaror, inklusive kemikalier, metaller och icke-metalliska mineralprodukter, datorer, elektronikvaror och optik, elektrisk utrustning, maskiner, fordon och transportutrustning etc. Produkterna ingår vanligen i den högteknologiska delen av detta stora, blandade varuområde.

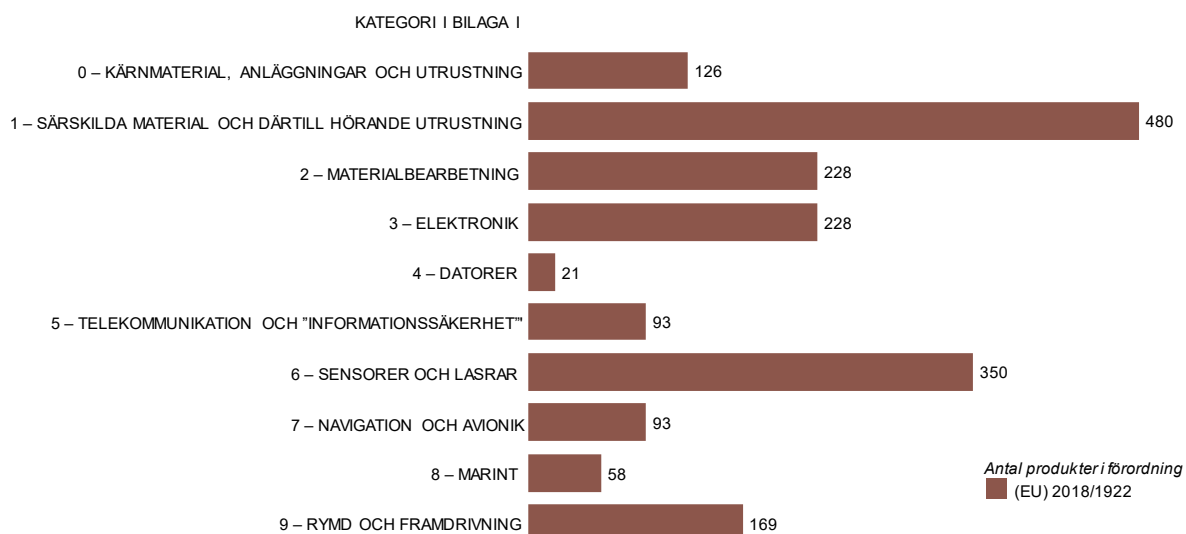

Diagram 1: Antal produkter med dubbla användningsområden som förtecknas i de tio kategorierna i bilaga I efter antagandet av förordning (EU) 2018/1922.

Statistiska uppskattningar av den relativa vikten av handel med produkter med dubbla användningsområden visar att export av produkter med dubbla användningsområden utgör ungefär 2,3 % av EU:s totala export (inom och utanför EU), inom ramen för ett brett ”område för export av produkter med dubbla användningsområden”¹² för tullvaror (diagram 2).

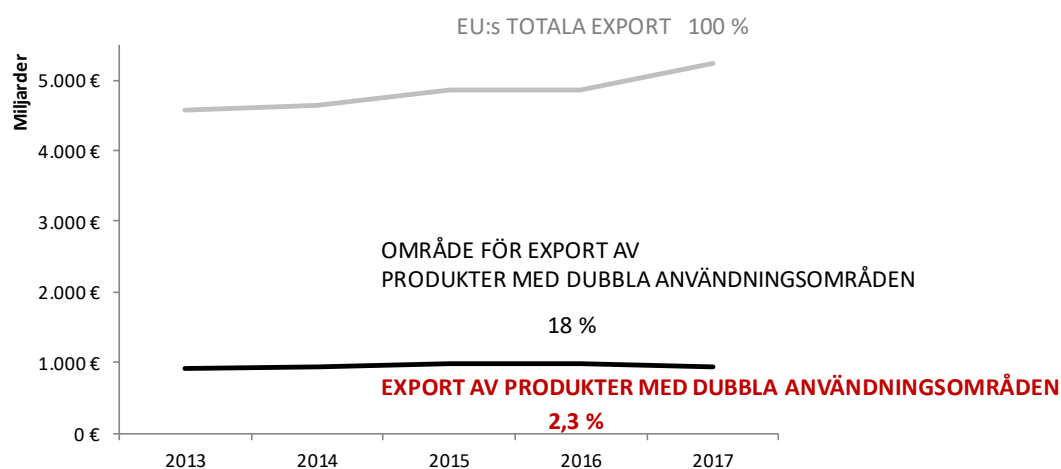

Diagram 2: Statistiska uppskattningar av export inom och utanför EU av produkter med dubbla användningsområden.

I de statistiska uppskattningarna visas även de huvudsakliga destinationerna för produkter med dubbla användningsområden, och av uppskattningarna framgår att en stor del av denna export riktas mot länder som omfattas av generella EU-exporttillstånd. Destinationsländerna återspeglar EU:s exportmarknads struktur inom de relevanta varugrupperna samt förenklade handelsprocedurer genom generella EU-exporttillstånd (diagrammen 3 och 4)¹³.

¹² I den statistiska metod som tagits fram av kommissionens gemensamma forskningscentrum används en jämförelsetabell, som i sin tur tagits fram av generaldirektoratet för skatter och tullar, mellan klassificeringsnummer för produkter med dubbla användningsområden och tullnomenklaternummer och Eurostats Comext-data samt tillståndsuppgifter. Begreppet *område för export av produkter med dubbla användningsområden* avser ett stort och blandat varuområde som inbegriper produkter med dubbla användningsområden. Handeln med produkter med dubbla användningsområden sker inom detta varuområde men är inte identisk med det, eftersom långt ifrån alla varor inom området för export av varor med dubbla användningsområden verkligen har dubbla användningsområden.

¹³ ”Bunkring och underhåll utanför EU” definieras som leverans av fartygs- och luftfartygsförråd. ”Diverse – länder som inte är specificerade som utanför EU” inbegriper länder och territorier som inte specificeras inom ramen för handel med tredjeländer. (Dessa koder används vanligen för varor som levereras till havsbaserade anläggningar.)

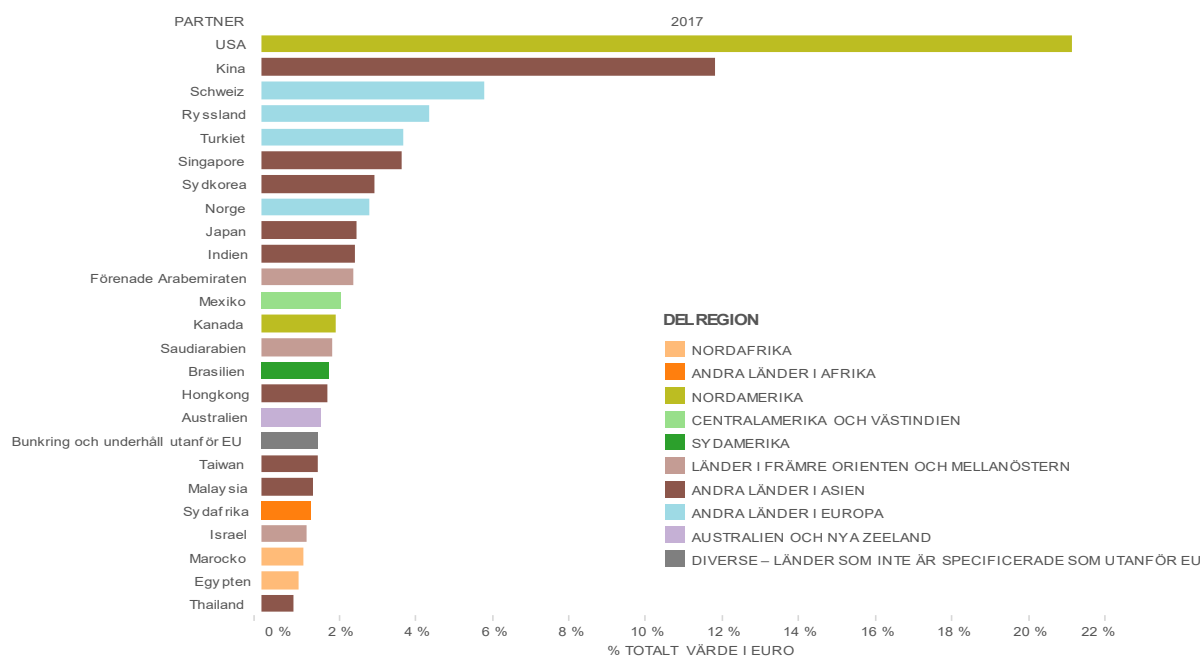

Diagram 3: Uppskattningar av EU:s export av produkter med dubbla användningsområden: de 25 främsta destinationsländerna för export och deras delregioner 2017.

Diagram 4: Uppskattningar av EU:s export av produkter med dubbla användningsområden: destinationsländer per region och delregion 2017.

4.2 EU:s kontroll av handel med produkter med dubbla användningsområden: ansökningar, tillstånd, avslag

Mot bakgrund av artikel 19.2, som föreskriver att "[m]edlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att upprätta ett direkt samarbete och informationsutbyte mellan de behöriga myndigheterna, i syfte att öka effektiviteten av gemenskapsordningen för kontroll av export",

har samordningsgruppen utbytt uppgifter om tillståndsgivning och information för att få en bättre förståelse av exportkontroller och deras ekonomiska effekter. Några av de uppgifter som har samlats in under rapporteringsperioden återges nedan. Det bör dock noteras att alla medlemsstater inte samlar in alla uppgifter. Informationen nedan utgör således ungefärliga uppskattningar av aggregerade kvantiteter och värden, begränsat till de uppgifter som medlemsstaterna gjort tillgängliga.

Det totala värdet¹⁴ för ansökningarna uppgick till 50,2 miljarder euro, och den kontrollerade exporten av produkter med dubbla användningsområden motsvarade därmed 2,7 % av den totala exporten till länder utanför EU. Den tillåtna handeln uppgick till 36,6 miljarder euro, vilket motsvarar 2,0 % av den totala exporten till länder utanför EU. Den största delen av transaktionerna tilläts genom individuella tillstånd (omkring 25 600 enskilda tillstånd utfärdades 2017) och globala tillstånd (sett till värdet). Endast ett fåtal exporter avslogs: omkring 631 avslag utfärdades 2017, vilket motsvarar cirka 1,5 % av värdet av den kontrollerade exporten av produkter med dubbla användningsområden det året, och 0,04 % av EU:s totala export till länder utanför EU.

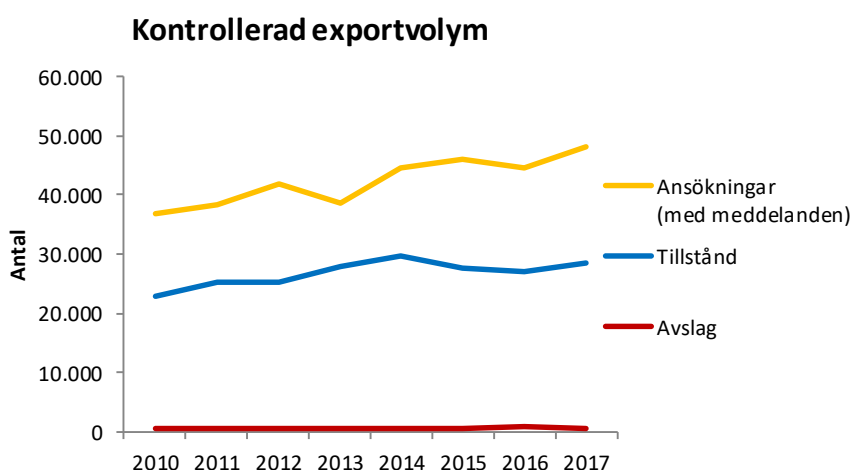

Diagram 5: Antal tillstånd och avslag under 2013–2017¹⁵.

¹⁴ I detta belopp ingår värdet av tillståndsansökningar och meddelanden inom ramen för generella exporttillstånd.

¹⁵ I diagrammen 5 och 6 inbegriper "ansökningar" alla ansökningar om tillstånd, inklusive meddelanden inom ramen för generella tillstånd, vilket ger en indikation om den "kontrollerade exporten", dvs. värdet på export utanför EU som omfattas av ett tillståndsförfarande. I fall där inga uppgifter om ansökningar finns tillgängliga används uppgifter om tillstånd som en uppskattning av uppgifter om ansökningar. Med uppgifter om "tillstånd" avses export av produkter med dubbla användningsområden som godkänts genom individuella och globala tillstånd. Det bör noteras att antalet ansökningar inte nödvändigtvis utgör summan av antalet tillstånd och avslag, eftersom det kan hända att ett antal ansökningar dras tillbaka och att vissa ansökningar inte kan slutföras inom samma år. Med "avslag" avses volym och värde av export som avslagits.

Värde på kontrollerad export

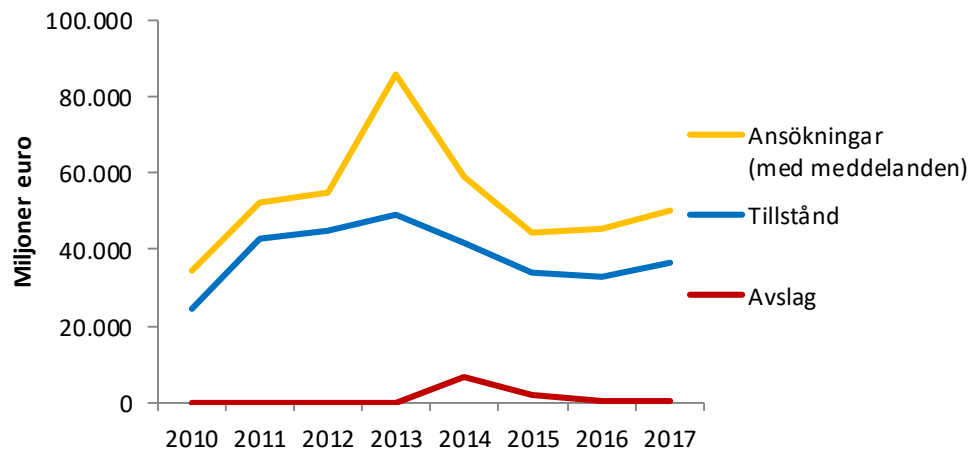

Diagram 6: Värdet av tillstånd och avslag för 2013–2017 (i miljoner euro).

Tillåten exportvolym per tillståndstyp 2017

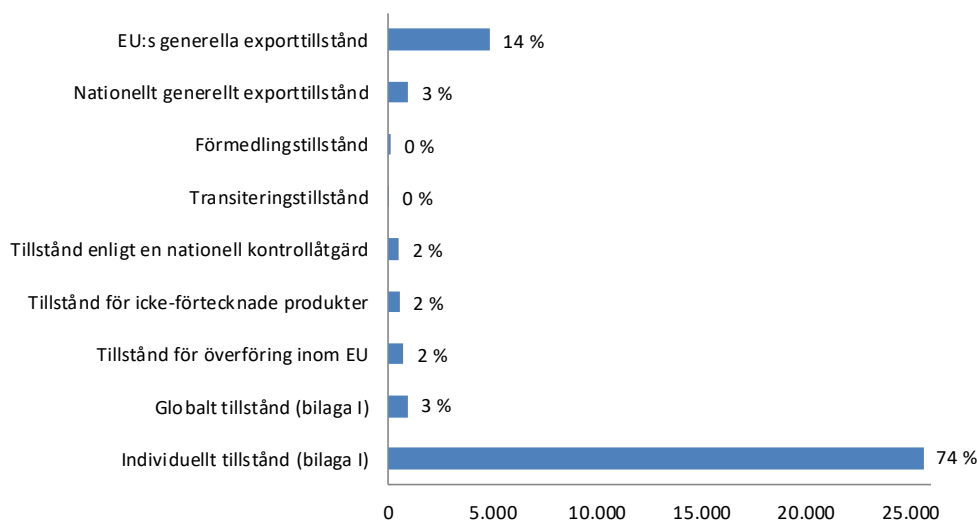

Diagram 7: Antal tillstånd per typ av tillstånd under 2017.

Värde på tillåten export per tillståndstyp 2017

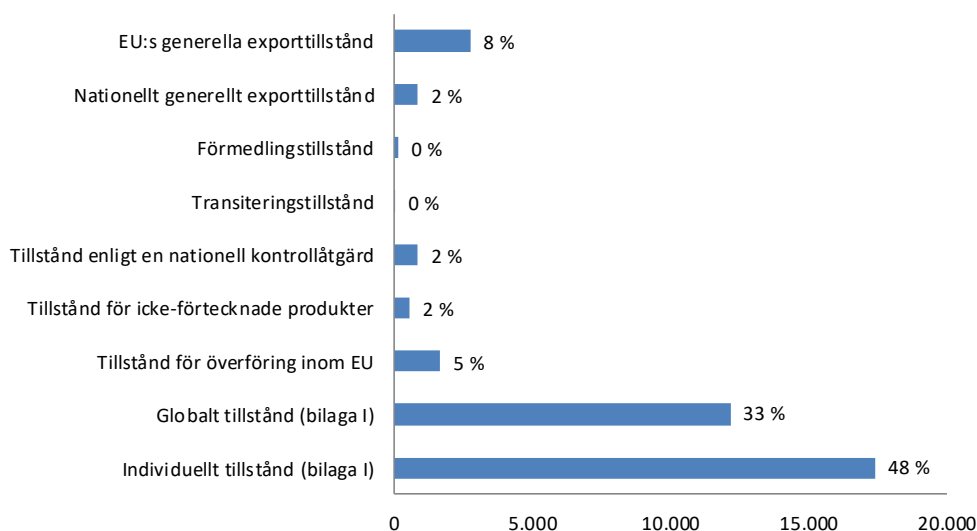

Diagram 8: Värdet av tillstånd per typ av tillstånd under 2017 (i miljoner euro).

5. Utövande av den delegerade befogenheten enligt artikel 15.3 i förordningen

Genom förordningen ges kommissionen befogenheter att genomföra vissa av bestämmelserna i förordningen. I synnerhet föreskrivs följande i artikel 15.3: "[k]ommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 23a med avseende på uppdatering av förteckningen över produkter med dubbla användningsområden i bilaga I. Uppdateringen av bilaga I ska utföras inom de ramar som anges i punkt 1 i den här artikeln. Om uppdateringen av bilaga I gäller produkter med dubbla användningsområden som också förtecknas i bilagorna IIa–IIg eller IV ska dessa bilagor ändras i enlighet därmed." I artikel 23a.2 anges vidare att kommissionen ska "utarbета en rapport om delegeringen av

befogenhet senast nio månader före utgången av femårsperioden” och att delegeringen av befogenhet ”genom tyst medgivande [ska] förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga”.

Befogenheten att anta de delegerade akter som nämns ovan utövades regelbundet och i rätt tid i syfte att uppdatera den förteckning över produkter med dubbla användningsområden som anges i bilaga I till förordning (EG) nr 428/2009 för att säkerställa full överensstämmelse med internationella säkerhetsförpliktelser, garantera öppenhet och upprätthålla EU-exportörernas konkurrenskraft. I enlighet med förordningen har kommissionen också genomfört lämpliga samråd under hela sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. I synnerhet har representanter från Europaparlamentet varje år bjudits in till ett särskilt sammanträde med samordningsgruppen under vilket de viktigaste förändringarna i EU:s kontrollförteckning presenterades och förklarades och tidsplanen för den årliga uppdateringen diskuterades.

Sedan delegeringen av befogenhet trädde i kraft 2014 har kommissionen antagit fem delegerade akter enligt följande:

- kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1382/2014 av den 22 oktober 2014 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden,
- kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2420 av den 12 oktober 2015 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden,
- kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1969 av den 12 september 2016 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden,
- kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2268 av den 26 september 2017 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden,
- kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/1922 av den 10 oktober 2018 om ändring av rådets förordning (EG) nr 428/2009 om upprättande av en gemenskapsordning för kontroll av export, överföring, förmedling och transitering av produkter med dubbla användningsområden.

6. SLUTSATSER

Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att ta del av denna rapport i samband med ett korrekt utövande av de befogenheter som delegerats till kommissionen genom EU-förordningen.